

WhatsApp got to do with it?

Onderzoek naar het priming-effect van sociale media-taal op middelbare schoolleerlingen

Naam Melchior Twal

Studentnummer S4383508

Vak Bachelorwerkstuk taalbeheersing

Versie eindversie

Datum 17 juni 2016

Eerste corrector Lieke Verheijen MA

Tweede corrector Prof. Dr. Wilbert Spooren

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

Dankwoord

Abstract

Hoofdstuk 1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding van het onderzoek	4
1.2 De invloed van sociale media	5
1.3 Priming	6
1.4 Onderzoeksvraag en hypothese	6
Hoofdstuk 2 Methode	7
2.1 Participanten	7
2.2 Materiaal	8
2.3 Onderzoeksontwerp	9
2.4 Procedure	9
2.5 Instrumentatie	10
2.6 Data-analyse	12
Hoofdstuk 3 Resultaten	12
Hoofdstuk 4 Conclusie en discussie	14
4.1 Conclusie	14
4.2 Discussie	14
Bibliografie	16
Bijlagen	18
Bijlage A: Controletaak	18
Bijlage B: Experimentele taak	20
Bijlage C: Instructie sollicitatiebrief	37
Bijlage D: Taak krantenkoppen	38
Bijlage E: Informatiedocument ouders	42

Dankwoord

Voor de uitvoering van mijn onderzoek wil graag Lieke Verheijen en Wilbert Spooren, mijn twee scriptiebegeleiders bedanken. Ik heb met hen ideeën uitgewisseld, ze hebben me waar nodig geholpen en me extra tijd gegeven toen ik die nodig had. Ik wil Lieke extra bedanken voor het mogen gebruiken van haar corpus, waardoor ik niet zelf een WhatsApp-gesprek in elkaar hoefde te zetten en een realistisch gesprek aan mijn proefpersonen kon geven. Ook dank aan de site van de Daily Sudoku voor het vrijstellen van gebruik van de sudoku's. Ik wil ook graag Hans Lavrijsen, Jacqueline Hagen en Marjolijn Pelt bedanken dat ik mijn experiment in hun klassen mocht uitvoeren. Ook veel dank aan alle leerlingen van het Merletcollege die aan mijn experiment hebben deelgenomen. Iris Hofstra, Monique van der Wielen, Anke de Bruijn, Lonneke Janssen, Kas Hartman en Dina Bemelmans, bedankt voor het mij gezelschap houden in het mms! Zonder jullie mentale steun was me dit waarschijnlijk niet gelukt.

Abstract

Er heerst angst dat de taal die jongeren op sociale media gebruiken, sociale media-taal, een negatieve invloed heeft op de standaardtaal. In dit onderzoek is in een priming-experiment onderzocht of middelbare schoolleerlingen na blootstelling aan sociale media-taal zelf ook meer van dit taalgebruik gaan produceren en ongepast gebruik van sociale media-taal minder sterk afkeuren. Er werd echter geen effect gevonden: leerlingen die werden blootgesteld aan sociale media-taal gebruikten zelf het taalgebruik niet meer dan leeftijdsgenoten. Uit het experiment blijkt dat het gebruik van sociale media geen negatieve invloed heeft op schrijfvaardigheid.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding van het onderzoek

Het gebruik van sociale media neemt in de Nederlandse samenleving net als in de rest van de wereld alsmaar toe. Uit het Nationale Social Media Onderzoek 2015, uitgevoerd in januari 2015, is gebleken dat 98% van de jongeren tussen de 15 en 24 jaar gebruikmaakt van sociale media (Turpijn, Kneevel & Van der Veer, 2015). Een Vandaag heeft in juni 2015 onderzoek gedaan naar de tijd die jongeren aan sociale media besteden. Uit het onderzoek is gebleken dat 52% van de jongeren meer dan drie uur per dag de nieuwe media gebruikt (Rademaker & Diagne, 2015).

Communicatie via deze nieuwe media heet computer-mediated communication (CMC). Dit wordt gedefinieerd als ‘taalgebruik en taalvariatie op internet’ (De Decker, 2014). In CMC wordt gebruikgemaakt van taal die onder andere aangeduid wordt met termen als digitaal, chattaal, *textisms*, of sociale media-taal. Dit taalgebruik wijkt af van de standaardtaal. Door het afwijkende karakter van dit taalgebruik zijn er geluiden dat de sociale media-taal mogelijk interfereert met correct taalgebruik. Jongeren die intensief sociale media gebruiken, zouden niet meer in staat zijn om deze taal te onderscheiden van standaardtaal (Bohenn, 2003).

Voor deze angst zijn echter nooit empirische bewijzen gevonden. Opvallend genoeg is er ook weinig experimenteel onderzoek gedaan naar de werking van sociale media-taal. In dit experiment zal de invloed van sociale media-taal op middelbare scholieren van het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo) onderzocht worden. Dit wordt gedaan aan de hand van een priming-experiment, waarin de scholieren eerst een tekst met sociale media-taal moeten lezen en daarna zelf een schrijfo opdracht moeten maken en hun attitude over krantenkoppen moeten geven.

1.2 De invloed van sociale media

De attitude van mensen ten opzichte van de invloed van sociale media op taal is uiteenlopend. Vooral de negatieve geluiden komen vaak in het nieuws. Mensen denken dat het afwijkende karakter van sociale media-taal zorgt voor taalverloeding en een mindere spellings- en schrijfvaardigheid. Hierdoor zouden mensen ook sociale media-taal gebruiken in een formele setting, waarin dit ongepast is (Kemp & Clayton, 2016). Taalkundigen zijn het hier niet mee eens. Zij zien juist positieve dingen in de taal op sociale media. Zo wordt het als positief gezien dat mensen op sociale media gestimuleerd worden om te schrijven en dat sociale media-taal creatief omgaat met standaardtaal (Van Oostendorp, 2003; Blom, 2014). Uit voorgaand onderzoek is gebleken dat het vooral ouders zijn die negatief zijn over de invloed van sociale media op taal. De docenten zijn juist veel optimistischer. Zij verwachten zelfs dat chat voor een betere schrijfvaardigheid zal zorgen (Spooren, 2009).

Ook naar het gebruik van sociale media-taal is onderzoek gedaan. Rosen, Chang, Irwin, Carrier en Cheever (2010) concludeerden dat jongeren zeer weinig sociale media-taal schrijven in formele teksten. Ook Australische universitaire studenten doen dit weinig, omdat ze hun tekst aanpassen aan de gebruiker. In een bericht aan een studiegenoot staan meer sociale media-taalkenmerken dan in een bericht aan een universitair docent (Kemp & Clayton, 2016). Verheijen (2016) vergeleek in haar onderzoek leeftijdsgroepen met elkaar. Adolescenten, jongeren van 12 t/m 17 jaar, bleken meer *textisms* te gebruiken dan jongvolwassenen, jongeren van 18 t/m 23 jaar. Dit kwam volgens haar door prestige: adolescenten willen afwijken van de rest, terwijl jongvolwassenen zich juist willen conformeren aan de standaard (Verheijen, 2016). Er is ook onderzoek gedaan naar de relatie tussen taalgebruik op sociale media en het talige vermogen van mensen. Een verband tussen fouten in sms'jes en het grammaticale vermogen van mensen werd door Kemp, Wood &

Waldron (2014) niet gevonden. Wel zagen ze dat basisschoolkinderen met een minder grammaticaal vermogen, ook meer fouten maken in sms'jes.

1.3 Priming

Priming, het onbewust herkennen en overnemen van woorden en structuren, wordt vaak in taalkundig en psycholinguïstisch onderzoek gebruikt. Er is uitgebreid onderzoek verricht naar het mogelijke effect van semantische priming, het overnemen van woord- en woordgroepgebruik, syntactische priming, het overnemen van syntactische structuren en lexicale priming, het activeren van gerelateerde woorden bij het horen van een woord (Scheepers et al., 2011).

Er is nog weinig onderzoek gedaan naar priming van een bepaald taalgebruik. Het vereist een combinatie tussen syntactische en semantische priming, want niet alleen bepaalde syntactische structuren uit de taal moeten worden overgenomen, maar ook het woordgebruik uit die taal. Spooren heeft dit in 2009 gepoogd door leerlingen eerst met elkaar te laten chatten en daarna een schrijfp opdracht te laten maken. Het is alleen niet duidelijk in hoeverre leerlingen sociale media-taal gebruikt hebben tijdens het chatten.

Een bijzonder fenomeen is interlinguale priming of *cross-language priming* waarin tweetaligen bij het horen van een woord in de ene taal de vertaling van het woord ook direct activeren. Dit verschijnsel werkt echter alleen van de moedertaal naar de tweede taal (Jiang, 1999; Blankaert, 2008). Het zou dus kunnen zijn dat bij het lezen van sociale media-taal de betekenis van het woord (in de standaardtaal) ook geactiveerd wordt.

1.4 Onderzoeksvraag en hypothese

De invloed van sociale media en sociale media-taal is nog altijd niet duidelijk. Door middel van priming kan worden onderzocht of de woorden en structuren die in de categorie sociale media-taal horen, worden overgenomen in andere semi-formele taken. De onderzoeksvraag van dit onderzoek is: *In hoeverre is er sprake van een priming-effect van sociale media-taal op de perceptie en productie van spelling, grammatica en zinsbouw van vmbo-leerlingen tussen de veertien en zestien jaar?*

Aan de hand van deze onderzoeksvraag zijn twee deelvragen geformuleerd:

- In hoeverre is er sprake van een priming-effect van sociale media-taal op de schrijfvaardigheid van jongeren?

- In hoeverre is er sprake van een priming-effect van sociale media-taal op de perceptie van taal van jongeren?

Het priming-effect zal onderzocht worden door jongeren een gesprek te laten lezen, waarin veel sociale media-taalkenmerken voorkomen. De schrijfvaardigheid zal getoetst worden aan de hand van een schrijfo opdracht en de taalperceptie door middel van een vragenlijst over de attitude van krantenkoppen.

Er wordt verwacht dat jongeren die geprimeed worden door sociale media-taal in de schrijfo opdracht zelf ook meer sociale media-taalkenmerken produceren en zich daarnaast niet zo bewust zijn van de onjuistheid van sociale media-taalkenmerken in krantenkoppen. Ze zullen de krantenkoppen met sociale media-taal dus positiever beoordelen dan jongeren die niet geprimeed zijn.

2 Methode

2.1 Participanten

De groep participanten van het priming-experiment bestond uit 82 derdejaars leerlingen van het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo). Er is gekozen het experiment onder vmbo-leerlingen uit te voeren, omdat uit voorgaand onderzoek is gebleken dat de schrijfcultuur op het havo en vwo er waarschijnlijk voor zal zorgen dat sociale media-taal geen invloed op schrijfproducten zal hebben (Spooren, 2009). Het experiment is uitgevoerd door leerlingen van het Merletcollege, een scholengemeenschap in Noord-Brabant met vier vestigingen. De participanten met het niveau vmbo basis en vmbo kader kwamen van de vestiging Robijnlaan in Cuijk en de participanten met het niveau vmbo theoretisch kwamen van de vestiging Grotestraat in Cuijk. Ze kregen een kleine attentie als dank.

De proefpersonen werden verdeeld in twee groepen: de experimentele groep en de controlegroep. Dit is gebeurd door de klassen in tweeën te delen en de ene helft de experimentele taak aan te bieden en de andere helft de controletaak. Bij het verdelen van de klassen is niet gekeken naar factoren als geslacht of leeftijd, omdat deze factoren geen belangrijke variabelen zijn in het onderzoek. De leeftijd van de participanten varieerde tussen de 14 en 17 jaar. De gemiddelde leeftijd van de 43 leerlingen in de experimentele groep is 15,19 jaar en de gemiddelde leeftijd van de 39 leerlingen in de controlegroep is 15,15 jaar.

In overleg met de docenten Jacqueline Hagen (van de basis- en kaderleerlingen) en Hans Lavrijsen en Marjolijn Pelt (van de theorieleerlingen) is vastgesteld dat de leerlingen niet alleen Nederlands spreken in het dagelijks leven, maar ook andere talen. Uit voorgaand onderzoek is gebleken dat priming het best werkt op de moedertaal van mensen, dus was het van belang dat leerlingen het Nederlands als moedertaal hadden (Jiang, 1999). In het onderzoek is de participanten daarom gevraagd welke taal of talen zij thuis spreken. Iedereen beantwoorde deze vraag met Nederlands, vaak in combinatie met andere talen. Alle participanten zijn dus met het Nederlands opgegroeid.

2.2 Materiaal

Bij de ontwikkeling van de schrijfopdracht is rekening gehouden met de aard van de taak. Uit voorgaand onderzoek is namelijk gebleken dat een zeer schoolse schrijftaak ervoor zorgt dat leerlingen specifiek op hun taalgebruik letten uit angst voor een negatieve beoordeling. Aan de andere kant zorgt een zeer informele schrijftaak er juist voor dat leerlingen zich geen zorgen maken om hun taalgebruik en daardoor niet laten zien wat ze in huis hebben (Spooren, 2009). Er is daarom een schrijfopdracht ontworpen die niet extreem formeel en ook niet extreem informeel is. In deze schrijfopdracht werden leerlingen gevraagd een sollicitatiebrief te schrijven voor een baan bij het project ‘Reizen voor iedereen’ waarin reizen naar Amerika worden georganiseerd voor gezinnen met lichamelijk beperkte kinderen. In de brief moest worden gesolliciteerd naar een baan als begeleider van de kinderen. Participanten kregen een schriftelijke uitleg in telegramstijl (bijlage C).

Participanten kregen uitdraaien van WhatsApp-gesprekken om ze zo met sociale media-taal te primen. Hiervoor is gebruikgemaakt van het corpus van Lieke Verheijen. Uit dit corpus is een lang WhatsApp-gesprek tussen twee proefpersonen gehaald en dit is ingekort tot vijftig pagina’s en volledig geanonimiseerd. Het gesprek bevat voldoende voorbeelden van sociale media-taal, zoals “Bleh”, “Jupjup!” en “Ik lach hem niet uit hoor! ☺” (bijlage B).

De controletaak bestond uit een taak waarbij er geen sprake was van een talige prime. Het was namelijk van belang dat participanten in de controlegroep niet geprimeerd werden met taal, omdat er dan geen sprake is van een controletaak. De participanten in de controlegroep werd een selectie van sudoku’s, Japanse rekenpuzzels, voorgelegd. Deze sudoku’s zijn gekopieerd van de website van Daily Sudoku. Iedere participant kreeg dezelfde zes sudoku’s, variërend van moeilijke sudoku’s voor kinderen tot moeilijke sudoku’s voor volwassenen (bijlage A).

Voor de laatste taak zijn tien krantenkoppen geselecteerd uit kranten als De Gelderlander en De Telegraaf en uit websites als www.nu.nl. De tien geselecteerde krantenkoppen hebben als kenmerk dat ze in telegramstijl zijn geschreven. Dit is taalgebruik waarin enkel de kern van elke boodschap genoteerd wordt en elementen als lidwoorden en de persoonsvorm worden weggelaten. Telegramstijl wordt vaak in krantenkoppen gebruikt wegens ruimtegebrek en om dezelfde reden wordt ook op sociale media gebruikgemaakt van dit taalgebruik (Veen & Jacobs, 2005). Van de tien krantenkoppen zijn er drie gemanipuleerd door een extra kenmerk van sociale media-taal toe te voegen. Aan één krantenkop is een emoticon toegevoegd en in de andere twee koppen is een woord verkort (bijlage D).

2.3 Onderzoeksontwerp

De proefpersonen uit de experimentele groep begonnen het onderzoek met de primetaak waarin ze de uitdraai van de WhatsApp-gesprekken uit het corpus van Lieke Verheijen moesten lezen. Iedereen kreeg dezelfde pagina's uit het corpus. De proefpersonen uit de controlegroep begonnen het onderzoek met de controletaak: het maken van de sudoku's. De rest van de taken, het schrijven van de sollicitatiebrief en het beoordelen van de krantenkoppen, werden door alle proefpersonen uitgevoerd. Er is sprake van een between-subjects design: proefpersonen krijgen niet alle taken, maar de experimentele taak of de controletaak. De sollicitatiebrief en het beoordelen van de krantenkoppen zijn echter within-subjects.

2.4 Procedure

Voor het uitvoeren van het onderzoek was voor iedere klas een lesuur van vijftig minuten ter beschikking gesteld. Om het volledige experiment in vijftig minuten uit te voeren, was een strakke tijdsplanning nodig. De eerste vijf minuten waren ingeruimd voor de uitleg en het uitdelen van het materiaal. Daarna werd tien minuten besteed aan de primetaak, het lezen van het WhatsApp-gesprek, of de controletaak, het maken van de sudoku's. Participanten kregen daarna twintig minuten om de sollicitatiebrief te schrijven en de laatste tien minuten werden besteed aan het beantwoorden van de vragen over de krantenkoppen.

Alvorens het uitvoeren van het experiment werden de participanten eerst geïnstrueerd om de sollicitatiebrief te schrijven. Het project 'Reizen voor iedereen' werd uitgelegd evenals het doel van de sollicitatiebrief. Ook de andere taken werden kort benoemd en er werd uitgelegd hoeveel tijd de participanten voor iedere taak hadden. De hoeveelheid tekst in het

WhatsApp-gesprek en het aantal sudoku's was dusdanig groot dat deze taken onmogelijk in tien minuten volledig konden worden uitgevoerd. Daarom werd er verteld dat participanten gewoon verder moest worden gegaan met de volgende taak als de tijd om was. Er werd benadrukt dat telefoons geen enkel moment gebruikt mochten worden en dat stilte tijdens het volledige experiment vereist was. Leerlingen hoefden zelf de tijd niet bij te houden, maar de onderzoeker vertelde wanneer een taak was afgelopen en er verder mocht worden gegaan met de volgende taak. Het was van belang dat participanten niet verder gingen met de rest van het onderzoek, omdat de prime of controle daardoor uitgewist zou kunnen worden of het effect kunnen missen.

Terwijl de sollicitatiebrieven werden geschreven, stelden enkele proefpersonen vragen over de lengte daarvan. In de instructie stond ongeveer 1 A4, maar zo groot waren de meeste niet. Na afloop van het volledige experiment kregen de participanten een informatiedocument voor de ouders mee (bijlage E).

2.5 Instrumentatie

Voor het beantwoorden van de eerste deelvraag is gebruikgemaakt van een instrumentarium om de kwaliteit van schrijfopdrachten te meten. Dit instrumentarium is geïnspireerd op dat van Verheijen (2016). Er worden vier kenmerken onderscheiden: *textisms*, spelfouten, omissies en zinsbouw. In de categorie *textisms* wordt gerekend (zie Verheijen, 2016):

- initialisme: eerste letters van elk woord/element in een samenstelling, woordgroep, zin of uitroep
- samentrekking: weglaten van letters (vooral klinkers) van het midden van een woord
- clipping: weglaten van de laatste letter van een woord
- verkorting: weglaten van het einde of soms het begin van een woord
- fonetische herspelling: vervangen van letter(s) van een woord door andere letter(s), terwijl de accurate letter-klankpatronen van de standaardtaal worden toegepast
- enkele-letter/cijferhomofoon: vervangen van een heel woord door een fonologisch gelijkende of identieke letter(s) en/of nummer(s)
- visuele herspelling: vervangen van letter(s) door grafisch gelijkende non-alfabetische symbol(en) (speciale tekens of nummers)
- reduplicatie: herhalen van letter(s)
- accentstilering: een woord uit informele spreektaal, evt. met een accent, gespeld zoals het klinkt

- afkortingen uit de standaardtaal
- onconventioneel gebruik van spaties, interpunctie, diakritische tekens en hoofdletters
- overige

In de categorie spelfouten wordt iedere van het Standaardnederlands afwijkende spelling (behalve de bovengenoemde categorieën) gerekend. Dit geldt dus voor zowel voor afwijkingen die door de meeste taalgebruikers sterk worden afgekeurd, zoals *d/t*-fouten als afwijkingen die minder sterk worden afgekeurd als *c/k*-fouten.

Omissies zijn woorden of woordgroepen die volledig zijn weggelaten. Ze zijn in te delen aan de hand van de woordsoort van het weggelaten deel (zie Verheijen, 2016):

- lidwoorden
- subjectpronomina: persoonlijke of aanwijzende voornaamwoorden die fungeren als het grammaticaal onderwerp
- andere pronomina (object of bezittelijk): persoonlijke of aanwijzende voornaamwoorden met een andere grammaticale functie
- hulpwerkwoorden
- koppelwerkwoorden
- lexicale werkwoorden
- combinatie van subjectpronomen en werkwoord (plus evt. objectpronomen)–voegwoorden
- voorzetsels
- overige, o.a. bijwoorden.

In de categorie zinsbouw worden alle niet-lopende zinnen gerekend, zoals anakoloeten, tantebetjeconstructies en zinnen met congruentiefouten. Wanneer de zinsbouw wordt verstoord door weglating van één woord, wordt de fout gecategoriseerd als omissie en niet als zinsbouwfout.

Door het bij elkaar optellen van het aantal gemaakte fouten in de vier kenmerken en dat te delen door het aantal gebruikte woorden, kan het totale foutenpercentage worden berekend. Dit percentage is een juiste maatstaf voor schrijfkwaliteit. Om de invloed van de prime te berekenen moet vooral naar de categorie *textisms* worden gekeken, want dat zijn de duidelijkste vormen van sociale media-taal.

Voor het meten van de perceptie van taal zijn vragen bij de tien krantenkoppen ontwikkeld. Over iedere krantenkop moesten de participanten invullen hoe begrijpelijk en goed ze deze vonden. In totaal bestond de survey uit twintig zevenpunts Likertschalen (helemaal niet begrijpelijk/goed – helemaal begrijpelijk/goed), waarvan tien over de begrijpelijkheid en tien over de juistheid van de krantenkoppen. De betrouwbaarheid van de attitude ten opzichte van de krantenkoppen bestaande uit de twintig items was adequaat: $\alpha = .74$.

2.6 Data-analyse

De schrijfproducten zijn onderzocht door identificatie en classificatie van de vier kenmerken. Dit is volledig handmatig uitgevoerd. Om de betrouwbaarheid van deze analyse te vergroten, zijn ze allemaal twee keer beoordeeld.

De statistische toets is uitgevoerd in SPSS. In het onderzoek naar de productie van taal, de beoordeling van de schrijfproducten, is een t-toets voor onafhankelijke waarnemingen uitgevoerd. Eén t-toets is uitgevoerd om het effect van de onafhankelijke variabele groep op het foutenpercentage, de afhankelijke variabele, te onderzoeken en een andere t-toets om het effect van de groep op het aantal *textisms* te onderzoeken.

In het onderzoek naar de perceptie van taal, de attitude ten opzichte van de krantenkoppen, is een tweeweg variantie-analyse met tussen- en binnenproefpersoonfactoren uitgevoerd. De afhankelijke variabele is namelijk de gemiddelde attitude op basis van de zevenpunts Likertschaal. Er zijn twee onafhankelijke variabelen: de tussenproefpersoonfactor groep (experimenteel of controle) en de binnenproefpersoonfactor krantenkop (gemanipuleerd of niet-gemanipuleerd).

3 Resultaten

Tabel 1. Gemiddelde foutenpercentage en aantal *textisms* in schrijfpodracht

Groep	Gemiddeld foutenpercentage	Gemiddeld aantal <i>textisms</i>
Experimenteel	5.1047 (3.450)	.25 (.494)
Controle	4.9000 (3.950)	.67 (.924)

In tabel 1 staat het gemiddelde foutenpercentage en het gemiddelde aantal *textisms* per groep aangegeven. Het foutenpercentage van participanten in de experimentele groep ligt iets hoger dan het foutenpercentage van participanten in de controlegroep, maar het verschil is erg klein.

Uit de t-toets voor foutenpercentage met als factor groep is dan ook gebleken dat er geen significant verschil is tussen het foutenpercentage van personen in de experimentele groep en personen in de controlegroep ($t(71) = .24, p = .88$).

Het gemiddelde aantal *textisms* dat participanten in hun schrijfp opdrachten geproduceerd hebben is erg laag: per participant gemiddeld minder dan één. Opvallend genoeg ligt het gemiddelde aantal *textisms* hoger in de controlegroep dan in de experimentele groep. Dit verschil blijkt ook nog significant. Uit de t-toets voor *textisms* met als factor groep blijkt namelijk dat er een significant verschil is tussen het aantal *textisms* in de experimentele groep en het aantal *textisms* in de controlegroep. ($t(46.71) = -2.33, p = .02$). Personen in de controlegroep schreven gemiddeld meer *textisms* dan personen in de experimentele groep.

Tabel 2. Gemiddelde attitude over begrijpelijkheid en juistheid van krantenkoppen

Zonder = zonder manipulatie, met = met manipulatie

	Kop zonder goed	Kop met goed	Kop zonder begrijpelijk	Kop met begrijpelijk
Experimenteel	3.5985 (.514)	2.5000 (.937)	3.9179 (.586)	3.0917 (.924)
Controle	3.6861 (.698)	2.5556 (.815)	4.0303 (.538)	2.8182 (.858)

In tabel 2 is te zien wat de gemiddelde attitude is van de proefpersonen ten opzichte van de krantenkoppen. De verschillen tussen de proefpersonen uit de experimentele groep en de proefpersonen uit de controlegroep zijn opnieuw klein. Wel worden de niet-gemanipuleerde krantenkoppen beter beoordeeld dan de gemanipuleerde, zowel qua juistheid als qua begrijpelijkheid. Uit de tweeweg variantie-analyse met herhaalde metingen voor attitude ten opzichte van krantenkoppen met als tussenproefpersoonfactor groep en als binnenproefpersoonfactor manipulatie bleek geen significant effect van groep ($F(1,71) = .00, p = .97$), maar wel een significant effect van manipulatie: attitude goed ($F(1,71) = 26.38, p < .01$) attitude begrijpelijk ($F(1,71) = 114.77, p < .001$). Deze effecten werden niet gekwalificeerd, aangezien er geen interactie-effect was tussen attitude goed en groep ($F(1,71) = 1.06, p = .31$) of tussen attitude begrijpelijk en groep ($F(1,71) = 1.10, p = .30$).

4 Conclusie en discussie

4.1 Conclusie

Het experiment levert geen bewijs voor het priming-effect van sociale media-taal. Zowel aan de kant van de taalproductie (de schrijfvaardigheid) als aan de kant van de taalperceptie is geen significant effect verschil gevonden tussen de experimentele groep en de controlegroep. De onderzoeksvraag was *In hoeverre is er sprake van een priming-effect van sociale media-taal op de perceptie en productie van spelling, grammatica en zinsbouw van vmbo-leerlingen tussen de veertien en zestien jaar?* Er is in geen enkele mate een priming-effect gevonden, niet op de perceptie en ook niet op de productie van taal. Wel bleek het aantal *textisms* door personen in de controlegroep significant hoger dan door proefpersonen in de experimentele groep, maar dat komt waarschijnlijk door de bijzonder kleine cijfers (allebei lager dan 1) en de grootte van de groepen (allebei groter dan 30), waardoor ieder klein verschil gelijk significant is. Ook uit de variantie-analyse kwam geen significant verschil, hoewel de niet-gemanipuleerde krantenkoppen in beide groepen beter werden beoordeeld dan de gemanipuleerde krantenkoppen. Een interactie-effect tussen de attitudes en de groep (experimenteel of controle) werd echter niet gevonden.

4.2 Discussie

Het uitblijven van een priming-effect kan verklaard worden aan de hand van inzichten uit eerdere onderzoeken. Zoals al eerder werd geconcludeerd wordt er weinig sociale media-taal gebruikt in schrijfopdrachten (Rosen et al., 2010). Dit komt mogelijk door de aard en doelgroep van de schrijftaak. Er is geprobeerd een schrijftaak te ontwikkelen die een informele ontvanger, maar ook een formele taak nastreeft (Spooren, 2009). Echter, het lijkt erop dat vooral het eerste punt niet is gelukt. Hoewel de leeftijd van de leiders van het project, de personen die moesten worden aangeschreven, twintig was, vroegen enkele participanten of ze met 'u' of met 'jij' aangesproken moesten worden. Daarnaast werd dikwijls gevraagd of de opdracht beoordeeld zou worden met een cijfer. Dit zijn vragen waaruit blijkt dat leerlingen een formele houding hadden tegenover de schrijftaak. Mogelijk zou een meer informele schrijftaak ervoor kunnen zorgen dat leerlingen meer sociale media-taal gebruiken, omdat het publiek dat aangeschreven wordt erg belangrijk is (Kemp & Clayton, 2016).

Een andere verklaring voor het uitblijven van een priming-effect kan schuilen in de interlinguale priming. Volgens deze theorie zorgt bij tweetaligen blootstelling aan een woord

uit de eerste taal ervoor dat de betekenis in de tweede taal geprimeed wordt (Jiang, 1999; Blanchaert, 2008). Dit zou dus kunnen betekenen dat bij het lezen van de sociale media-taalprime de betekenis van het woord ook geactiveerd is en de prime hierdoor minder goed gewerkt heeft.

Het feit dat er wel sprake was van een significant effect van de manipulatie van de krantenkoppen zegt dat leerlingen in staat zijn om sociale media-kenmerken te herkennen. Dit geldt dus ook voor de participanten uit de experimentele groep. Dit wil zeggen dat ondanks de prime sociale media-taal nog steeds ongepast wordt gevonden in krantenkoppen en krantenartikelen.

Er zijn nog enkele andere punten die anders liepen dan gepland en mogelijk invloed kunnen hebben gehad op de resultaten. Zo hebben participanten van drie niveaus vmbo aan het experiment meegedaan, maar zijn deze niet goed verdeeld over de experimentele en de controlegroep. Daarnaast was er het probleem dat vooral leerlingen op het Merletcollege Robijnlaan moeite hadden met het uitvoeren van een sudoku, waardoor de docente van die klassen moest uitleggen hoe de taak uitgevoerd moest worden. Daardoor werden de leerlingen mogelijk geprimeed door de gewone taal waarin de docent sprak. In toekomstig onderzoek kan dus beter een makkelijkere niet-talige taak worden uitgekozen, zoals het maken van rekensommen.

Het is niet duidelijk hoeveel tekst de participanten van de primetaak hebben gelezen. Na enkele minuten lezen verloren veel van de leerlingen in deze groep de interesse, omdat het tamelijk saai is om zo veel tekst te lezen en de gespreksstof ook niet erg interessant was. Hierdoor kan het zijn dat de prime niet echt is binnengekomen bij deze leerlingen.

Een minder punt aan de schrijfpdracht is het feit dat deze slechts door een corrector is nagekeken. Wanneer dit door twee beoordelaars zou zijn gebeurd en de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid goed zou zijn, dan zouden de resultaten van de schrijfpdracht betrouwbaarder zijn geweest.

Wat betreft de taak met de krantenkoppen is het mogelijk dat leerlingen niet helemaal goed begrepen hebben wat ze moesten doen. Boven deze taak stond in een korte instructie uitgelegd wat deze inhield, maar veel leerlingen begonnen gelijk met het omcirkelen van hun antwoorden. Waarschijnlijk heeft dit grotendeels gelegen aan de lengte van het volledige experiment. Leerlingen hebben vijftig minuten tamelijk zware taken moeten uitvoeren, dus

het is mogelijk dat de laatste taak minder geconcentreerd is ingevuld. Enkele zeer vreemde responsies zijn dan ook gegeven in deze taak en deze proefpersonen zijn uit het onderzoek verwijderd, net zoals de proefpersonen die een brief hebben geschreven van minder dan dertig woorden.

Er zijn geen signalen gevonden voor het feit dat sociale media-taal een negatieve invloed heeft op de schrijfvaardigheid of de taalperceptie van jongeren. Misschien wordt de kracht van de nieuwe media dus overschat en kunnen jongeren ondanks het gebruik van mobiele apparaten nog steeds net zo goed schrijven, spellen en taalfouten ontdekken. Dat ze tussendoor een paar keer een WhatsAppje sturen, Facebook checken en Instagram updaten, maakt dan niet zoveel uit. Jwz, ze redde t wel ;)

5 Bibliografie

Blanchaert, D. (2008). *Is er interlinguale priming tussen het Continentaal West-Vlaams en het Standaardnederlands*. Masterthesis. Universiteit Gent.

Blom, E. (2014). 'Digi-taal is juist goed voor het kinderebrein'. *Trouw* (pp. 20). Amsterdam: De Persgroep.

Bohenn, E. (2003). 'Nederlands in het mbo'. *Levende Talen Magazine* 7 (pp. 5-8). Utrecht: Vereniging van Leraren in Levende Talen.

Decker, B. de (2014). *De chattaal van Vlaamse tieners: een taalgeografische analyse van Vlaamse (sub)standaardiseringsprocessen tegen de achtergrond van de internationale chatcultuur*. Proefschrift. Universiteit van Antwerpen

Jiang, N. (1999). 'Testing processing explanations for the asymmetry in masked cross-language priming'. *Bilingualism: Language and cognition* 2 (pp. 59-75). Cambridge: Cambridge University Press.

Kemp, N. and Clayton, J. (2016). 'University students vary their use of textese in digital messages to suit the recipient'. *Journal of Research in Reading* 39 (pp. 1-17).

Kemp, N., Wood, C. & Waldron, S. (2014). 'do i know its wrong: children's and adult's use of unconventional grammar in text massaging'. *Reading and writing* 27 (pp. 1585-1602). Dordrecht: Springer Science and Business Media.

Oostendorp, Marc van (2003). 'no pix, plz'. Stroop, J. *Waar gaat het Nederlands naartoe? Panorama van een taal*. Amsterdam: Bert Bakker.

Rademaker, Gijs & Diagne, Kaira (2015). *Veel jongeren minimaal drie uur per dag op sociale media*. Geraadpleegd via <http://binnenland.eenvandaag.nl/tv-items/61257/veel-jongeren-minimaal-drie-uur-per-dag-op-social-media>

Rosen, Larry D., Chang, Jennifer, Erwin Lynne, Carrie, L. Mark & Cheever, Nancy A. 'The relationship between "textisms" and formal and informal writing among young adults' *Communication Research* 37, p. 420-440

Scheepers, C., Sturt, P., Martin, C., Myachykov, A., Teevan, K., & Viskupova, I. (2011). 'Structural priming across cognitive domains: from simple arithmetic to relative-clause attachment' *Psychological Science* 22 (10), 1319-1326

Spooren, W. (2009). 'Bezorgde ouders? De relatie tussen chat en schrijfkwaliteit'. In: Spooren, W., Onrust, M. & Sanders, J. (Eds.). *Studies in Taalbeheersing* 3 (pp. 331-342). Assen: Van Gorcum.

Turpijn, Loes & Kneefel, Sandra & Van der Veer, Neil (2015). *Nationale Social Media Onderzoek 2015*. Geraadpleegd via <file:///C:/Users/pes607/Downloads/Newcom%20-%20Nationale%20Social%20Media%20Onderzoek%202015%20jongeren.pdf>

Verheijen, L. (2016). 'De macht van nieuwe media. Hoe Nederlandse jongeren communiceren in sms'jes, chats en tweets. '. *De macht van taal: Taalbeheersingsonderzoek in Nederland en Vlaanderen*. Leuven/Den Haag: Acco.

6 Bijlagen

Bijlage A: Controletaak

Deel 1: Sudoku's (10 minuten)

				7		5		6
				6		2		
		3	1	2	5	4		9
		4	7	1	2			5
	9			8			4	
1			4	5	9	8		
5		6	8	9	1	7		
		9		4				
2		7		3				

Daily SuDoku: Thu 5-May-2016

easy

(c) Daily Sudoku Ltd 2016. All rights reserved.

	7				6	5		
		6	5	2			9	7
	1	5	9			8	3	
5		7		3				4
			6		7			
6				5		9		1
	5	2			8	1	4	
1	6			9	5	7		
		8	4				2	

Daily SuDoku for Kids: Sun 10-Apr-2016

hard

(c) Daily Sudoku Ltd 2016. All rights reserved.

		6		3	2			8
3			7				9	6
7			9	8	6		2	1
					7	1		5
5		7				4		3
4		1	3					
8	7		2	5	9			4
2	5				1			7
1			8	7		2		

Daily SuDoku: Sun 3-Apr-2016

easy

(c) Daily Sudoku Ltd 2016. All rights reserved.

7		8				6	1	
6		1	9			5		
					6			3
	6			4	9			
	2						7	
			7	8			5	
1			3					
		2			4	8		9
	7	9				1		5

Daily SuDoku: Sun 10-Apr-2016

medium

(c) Daily Sudoku Ltd 2016. All rights reserved.

			2	8		4		
2			5			1		
		6	1					5
7	1	2						3
	3						7	
6						9	1	2
1					2	8		
		8			5			7
	7		3		9			

Daily SuDoku: Fri 22-Apr-2016

medium

© Daily Sudoku Ltd 2016. All rights reserved.

		3	8	6				7	
1				4					
2	7				8			5	
			4	9		5		3	
3				1		4	7		
9					1			2	4
						8			9
	4					9	5	1	

Daily SuDoku: Tue 12-Apr-2016

hard

© Daily Sudoku Ltd 2016. All rights reserved.

Bijlage B: Experimentele taak

Deel 1: Gesprekken lezen (10 minuten)

Iris: Prik! Ik heb whatsapp :)

Anke: Goedzo! :)

Anke: Heb jij nu ook ineens Sander bij je favorieten staan? :p

Iris: Nee..

Iris: Maar ik heb z' n nummer ook niet meer

Anke: Ah, dat is een verklaring

Iris: ^^

Iris: nu terug naar gs.. Jee...:/

Anke: Bleh... Ik begin nu net aan H5

Iris: Iderdaad bleh..

Iris: Hoe laat gaan wem morgen eigenlijk weg??

Iris: Half een?

Anke: Ja is goed

Anke: Nou, succes met leren nog!

Iris: Dan ziet ik u dan!

Iris: Dankuu jij ook

Anke: Jupjup

Iris: Complector te:)

Anke: Et ego te

Iris: =D

Iris: Hoe ging muziek??

Anke: Woeii ik zie het nu pas... Muziek viel mee! :) hoe was sporten?

Iris: Wel leuk om weer 's te doen, maar ik heb nu wel blaren op m'n handen van het roeien

Iris: Heeft geerdink jou eigenlijk al gemaild met de foto's??

Anke: Nee! Hij heeft wel gezegd dat hij mijn mail gezien had en dat hij ze zal sturen, maar dat hij z'n camera nog niet aan z'n computer gehangen had, ofzo

Anke: Maar dat zei hij op 4 januari..

Iris: Zucht

Anke: Hij beloofde wel meteen dat we ze echt wel zouden krijgen, en daarop heb ik hem het mevrouw Pieters-verhaal vertelt :p

Anke: Ik bedenk me nu dat we dat misschien al gedaan hadden...

Iris: Haha

Iris: Grote kans

Anke: Iris, ik zie in mijn filo-schrift dat ik geen aantekeningen gemaakt heb over Sokrates en Alkibiades (of ik was toen mijn schrift kwijt en heb het op kwijtgeraakte blaadjes gedaan...) heb jij goede aantekeningen van die 2? 0:-)

Iris: Hmm ik heb ze niet in m'n schrift staan, misschien in m'n symposium boekje. Die moet ik alleen dan wel even opgraven 0:-)

Iris: Opgegraven: bij Janssen heb ik aardig wat in de kantlijn geschreven en bij alki heb ik niets

Anke: Hmm.. Ik kijk wel even hoe ver ik kom. Als ik er echt niet uitkom, kom ik graag je boekje even jatten :)

Iris: Zo. Ik heb honger, kom er aan :)

Iris: Ik heb hart (en jou) gemaild

Anke: Goed zo Iris :)

Iris: Ik heb pws uitstel tot volgende week vrijdag gekregen. Dan kan ik me vandaag volledig op tekenen storten

Complector te!

Anke: Super! Vergeet niet dat je vandaag wel even de bladzijdes die je nog nodig hebt moet inscannen (behalve van dat dikke boek '1900 hoogtij van..' enz)

Iris: Guus is vandaag jarig en 3 mensen hebben hem gefeliciteerd op Facebook

Anke: Hahahaha

Anke: Ik lach hem niet uit hoor :)

Iris: Nee, je lacht m alleen maar toe

Anke: Precies

Iris: ^^

Iris: Zal ik 'm feliciteren? Ik heb nog een minuut..

Iris: Of2

Anke: Neuh, ik zou het niet doen :p

Iris: Ok dan niet

Arme dzintars

Iris: Zullen we 'm een kaartje sturen? Ik heb z'n adres nog ergens

Anke: Haha die komt dan over 3 weken aan ofzo.. Wel humor

Iris: En dan een zingende kaart ofzo^^

Anke: haha

Anke: Hee Iris, je had het al wel gezegd maar ik ben het vergeten... Hadden we huiswerk voor Latijn?

Iris: Ja dat hadden we t/m r402, maar dat is pas voor donderdag

Iris: Toch?

Anke: Weet ik niet, ik was er niet maandag 2e les..

Anke: Of wacht

Anke: Ik snap het :-)

Anke: Kwartje valt, lampje gaat branden enz

Anke: Maar danku ;)

Iris: Dus donderdag

Anke: Neem ik aan

Iris: Top dan nemen wij dat beide aan^^

Iris: Ik vroeg me iets af: je zei gister dat we geen gezamenlijke conclusie hoeven te schrijven, maar hoeven we dan ook geen eigen conclusie te schrijven aan het eind van iedere analyse? Waarin dan staat dat HH de maatschappij weerspiegelde?

Anke: We moeten juist wel samen een conclusie schrijven..

Iris: Ja niet voor morgen bedoel ik

Anke: Maar juist omdat hij wil dat we het samen doen en de inhoud van elkaars zoi weten, hoeven we dat niet morgen in te leveren

Anke: Ja

Iris: Dus ik hoef niet nog apart te schrijven dat hij de werkelijkheid weerspiegeld heeft

Anke: Nee, dat doen we dan samen

Iris: Mooi

Iris: Leeft 't nog? Of zijn het alleen nog jij en Michel?

Anke: Hmm oeps.. Was helemaal vergeten je nog iets te laten horen.. Michel en ik waren alleen over toen je smste, en nu gaan we slapen

Anke: Zeg Iris...?

Iris: Zeg Anke

Anke: Is het ok als ik zo even doe alsof ik bij jou ben? :p dan ga ik even naar buiten Alex gedag zeggen..

Anke: Wil niet dat mn ouders zich ermee gaan bemoeien, die begrijpen er nooit wat van :p

Iris: Jahoor prima, als je 'm maar de groetjes doet

Anke: Haha ok

Anke: Nu nog bedenken met welke reden ik naar jou ga..

Iris: En hij moet lief voor je zijn

Iris: Uhmmz

Iris: Je komt me aantekeningen brengen van het een of ander

Iris: Latijn ofzo

Iris: Heb je nou al gezien hoe mijn kamer r nu uitziet?

Anke: Nee! Zal ik dan daarna nog even echt langskomen?

Anke: Of nu.. En dan smst hij als hij er is en dan ga ik

Iris: Ja is goed

Dat laatste

Anke: Ok

Anke: Ik wacht nog even z'n sms af.. Net gevraagd hoe laat hij bij z'n broer weggaat (die woont hier in de buurt, vandaar)

Iris: Ok is goed

Iris: Ik zit beneden ik zie je wel verschijnen

Anke: Ok :)

Anke: Om je bij te praten: ik heb met hem gezoend, waarna hij me vertelde dat hij nog steeds wel gewoon een vriendin heeft.. Hmm tja :p

Iris: Hmm tja..

Anke: Maar hij zoent minder goed dan hij gedaan heeft :p

Iris: Die vriendin van 'm heeft 'm vast verpest;)

Anke: Inderdaad! :(

Anke: :p

Iris: Ik heb geen uitnodiging gehad voor het feestje van Ante en Fenna.. :/

Anke: Wel waar

Anke: Je gmail staat in de lijst :p

Iris: Maar ik heb niks gehad

Iris: Ik snap 't niet :(

Anke: Ik ook niet

Anke: Maar je staat wel echt in de lijst

Anke: Wacht, ik kijk even nog een keer.. Misschien fout gespeld?

Iris: Dat zou je denken dan..

Anke: Hmm nee.. Goed gespeld

Iris: Aarrh!

Iris: Lynn is ziek en komt niet naar school, maar de hoepel is er nu al wel..

Anke: Balen.. maar Prinsen vindt het vast niet erg om zoiets briljants in z'n kamer te hebben

Anke: Ben niet gaan zwemmen trouwens, was veel te moe.. Maar toen was het te laat om je nog te bellen

Iris: Ik denk t ook niet

Iris: Aah ok

Iris: Maakt niet uit hoor

Anke: Ok :)

Iris: Die meeloop van morgen gaat vrijwel zeker niet door, dan ben ik dus vroeg uit en kunnen wij pwsen

Iris: Dylan gaat over een paar minuten 'Faith' laten zetten op z'n linker arm

Iris: Spannend

Anke: Ik zie je sms nu pas.. Is het mooi geworden?

Iris: Jazeker! Wil je een foto?

Anke: Ja!

Anke: (die kun je via whatsapp sturen als het goed is..)

Iris: <afbeelding weggelaten>

Anke: Mooi :)

Anke: Iris, heb net je mail gelezen... Wat stom allemaal zeg :(heeele dikke knuffel!

Iris: Hee Miranda Maaike G heeft nu de boekjes. Kan ze jou die weer teruggeven na gs?

Iris: Ola weet jij toevallig nog de skeptron bijnamen van evelien Jos en mieke?

Anke: Whatsapp werkt wel hoor..

Iris: Ow:/(

Iris: Ik snap het niet meer

Anke: lien97 volgens mij..

Anke: En zijn er verder niet foto's waarop je ver kunt inzoomen?

Iris: Nee:(

Anke: Jos had Scorpio

Anke: Ofzo

Iris: Ja!

Iris: We zaten al in die buurt

Anke: Volgens mij het Engels voor het sterrenbeeld Schorpioen, dus dat is toch Scorpio?

Anke: Mieke weet ik niet meer..

Iris: Maar we konden netniet op het goede komen

Anke: Iets medisch?

Iris: Maakt niet uit, dan maken we over haar lekker geen vraag

Anke: Ahw

Iris: Tja..

Anke: Trouwens... Vanavond harde windstoten.. Ik weet nog niet of ik dan naar Deventer kan fietsen...

Iris: Nooo

Iris: Heb je geen wind mee?

Iris: Maar je moet komen! Anders missen we de helft van ons cadeautje:(en jouw aanwezigheid natuurlijk!

Anke: Beetje jammer dat je het cadeautje eerst noemt :p

Anke: Maar het maakt toch niet uit of het mee of tegen is, ik moet ook nog terug

Anke: Jij ook trouwens

Iris: Dat is waar

Iris: Maar je moet toch komen!

Iris: En sorry van dat cadeautje;)

Anke: Ja ehm, heb jij een oplossing? Daar heb ik meer aan :p

Anke: Ik kan met de bus, maar dan moeten jullie me van de halte halen, want dat is 10 minuten lopen.. Maar wel door de stromende regen enzo..

Anke: En dan moet ik nog terug zien te komen

Iris: Tja nouja je moet het zelf weten maar ik zou gewoon gaan fietsen

Anke: Ehm Iris, Mark en Diana kwamen niet naar mij vanwege het weer en ik gaf ze groot gelijk, het was gewoon gevaarlijk

Anke: Het is niet dat ik niet nat wil worden ofzo, ik wil graag heel blijven

Anke: En al zou ik willen, ik mag dan niet van m'n ouders.. Maar.. Als ik met de bus kom, zouden er dan mensen zijn die me van de halte willen halen?

Anke: Ik kan m'n vader vragen de auto te reserveren, als dat nog mogelijk is, maar dat wil hij dan alleen voor de terugreis

Iris: Aha nou ik denk dat er wel mensen zullen zijn die je van de halte kunnen halen, maar dat moet je dan even aan Diana vragen

Anke: Jasper zegt nu ineens dat het wel te doen is, dus dan ga ik gewoon fietsen.. Zucht, die weet ook niet wat ie wil

Anke: Hoi Iris, hier kan het eigenlijk altijd, dus laat het weten zodra je tijd hebt en dan kunnen we verder aan ons pws

Iris: Hai Anke, ik heb vanavond tijd:)

Anke: Is half 8 ok? :)

Iris: Ik weet neit of ik dan al gegeten heb..

Iris: Kan ik bij jullie eten?

Anke: Dat kan :)

Anke: Samantha is even aan het denken over hoe laat we eten.. :p

Iris: Ik wilde het net vragen ^^

Anke: Of je 'zuurkoolstamp' lust :p

Anke: Moest ik vragen

Iris: Ja joh

Iris: En anders eet ik het lekker toch

Anke: Ok :) we eten om 18:40

Iris: Precies?

Anke: Ongeveer :p

Iris: 9,7 voor pws!!!

Anke: Hee, ik zag dat Maxime bij jullie is. Doe haar de groeten van me! :)

Anke: (m'n telefoon ging af maar ik zie je bericht niet..)

Iris: Heb ik gedaan!

Anke: Ok :)

Iris: Hij kan niet tatoeëren vanavond want hij heeft griep:(

Anke: :(

Iris: Hee Anke ik heb het gevraagd en we zouden graag soep bij jullie komen eten:) is zondag goed?
Knuffels

Anke: Dat is goed :) 18:30 ok? (eerder of later kan ook) knuffels

Iris: Ja hoor is goed:)

Anke: Hee, je hebt een 6.1 voor je luistertoets Engels

Iris: Jee, voldoende:) wat had jij?

Anke: 6.8 :) (Nina 5.8 :()

Iris: :(

Iris: En :) voor jou natuurlijk:)

Anke: Hee Iris, ik had 2 vragen: 1. Fietsen wij morgen samen naar de ak-toets? En 2. Zou jij je Latijnschrift kunnen meenemen? Ik mis stukjes vertaling, dus zou dan graag met m'n iPhone er foto's van maken.

Iris: Hee Anke wij fietsen waarschijnlijk niet samen want ik heb scheikunde 's ochtends en ik weet nog niet of ik daarna naar huis ga en ja dat wil ik wel meenemen:) Weet jij of Veerle al klaar is met the scarlet letter?

Anke: Veerle hoopt t vanavond af te hebben. (wanneer heb je Engels?)

Iris: Vrijdag

Iris: Hee Anke ik ga nu even naar jouw voordeur lopen en die samenvatting door de brievenbus schuiven :)

Anke: Oojaa dat is zeer fijn :) dank!

Iris: Het ruikt buiten naar regen, echt heerlijk

Anke: :)

Iris: Die zit in je brievenbus

Anke: :D

Anke: Hee Iris :) heb jij bij Nederlands ook zo veel over Heijermans gepraat? En: hoe ging je Engels?

Iris: Viel mee, niet veel meer dan over andere boeken. Ze had voor het gedicht helemaal rekening met me gehouden en iets gekozen wat past bij theaterwetenschappen, super lief:)

Mijn Engels ging best aardig ik kwam alleen een paar keer niet op een woord. Ik vond het alleen echt heel jammer dat er steeds maar een vraag over een boek werd gesteld hij had er bij soms wel wat dieper op in mogen gaan..

Iris: Bij jou?

Anke: Haha wat lief :) Heevel is echt geweldig.. Ik had jammer genoeg een gedicht wat ik niet helemaal doorhad, maar ging wel goed.. Ze zei ook gewoon 'je hebt 3 boeken van Japin.. Dan heb je vast wel een voorkeur, welke je het leukste vind enzo en waarom.. Brand maar los' dat was echt heel fijn, zo'n open vraag

Anke: Bij Engels had ik jammer genoeg stomme vragen maar dat ging wel goed

Anke: Behalve toen ik de naam van de beeldhouwer vergeten was.. (Pygmalion) terwijl het boek zo heet -.-

Iris: Oeps.. ^^

Iris: Maar mooi:)

Iris: Moet je nog veel leren voor Duits?

Anke: Nou, morgen brief schrijven.. En het is raar, weet niet zo goed hoe ik dat moet voorbereiden, dus ik ben maar gewoon beetje woordjes aan het leren

Anke: En voor mondeling valt wel mee

Anke: Heb je tekenen al gehad?

Iris: Nee heb ik morgen, we moeten echt heel veel stromingen kennen, maar die zijn bijna allemaal uit de vorige eeuw en daar bestonden ze naast elkaar en ze lijken dan ook allemaal op elkaar:(

Anke: :(

Iris: Ben dr

Anke: ?

Iris: Op msn vroeg je u there

Anke: Ooooooh

Iris: Maar dat was dan zeker gister?

Anke: Ja

Iris: Dan heb ik niks gezegd

Anke: Heb jij niet aanstaan dat ie de tijd erbij zegt? :p

Iris: Wie weet ik deed net m'n ogen open

Anke: Maar ehm, ik ben laat.. Lig nog in bed...

Anke: Dus.. Tot zo :p

Iris: Tot zo:)

Anke: Iris, ik heb Javier Guzman in m'n whatsapp lijst staan... :p

Anke: En: hoe was Harry Potter? :)

Iris: Ik ook :D vet cool

Iris: Harry Potter was leuk, maar ik ben ergens wel een beetje in slaap gevallen^^

Anke: Hihi

Iris: Hee Ankel,

Paulien en Roel zijn hier tussen 3 en half 4, we gaan barbeknoeien en je kan mee-eten want Bas gaat vleesloze dingen maken:)

Anke: Hoe laat gaan jullie eten? :) Want ik kom van een verjaardag

Iris: Rond zessen denk ik, maar dat kan ook eerder of later worden

Anke: 6 uur is ok :) ik ga misschien nog naar Denise vanavond, jij niet toch?

Iris: We moeten met filo morgen naar krakeel:/

Iris: Jawel

Iris: Ik ging niet naar tristan gister

Anke: Ooja je ging niet naar Tristan :p

Anke: Ja

Anke: Ga je met de auto naar Paulien? (a)

Iris: Weetik nog niet

Anke: Ok

Iris: Maar eet je mee? Of kan je alleen mee-eten als we om een bepaalde tijd eten?

Iris: Hebben jullie een bbq?

Anke: Ik wil wel mee-eten ja.. en 6 uur of later is ok.. En nee, wij hebben geen bbq

Iris: iPhone doet ook raar

Anke: Ja..

Anke: Ik zit in de trein, miss is dat t

Iris: Waarschijnlijk

Iris: Heb je nog speciale voorkeuren wat eten betreft?

Anke: Maar.. Als eten heel lang duurt doordat er niet genoeg ruimte is op de bbq, dan is het niet zo handig..

Iris: Er is sws een koude pastasalade en Bas wil ook een pizza bakken

Anke: Aan top :) weet hij al wat voor pizza? Anders stem ik voor die ene die we mee hadden naar Griekenland :p

Anke: Aan = aah

Anke: Zeg Iris, heb jij toevallig een computer in de buurt?

Iris: Ja

Iris: Ik heb ook kaas

Anke: Oeww!

Anke: Maar erm, als ik jou m'n wachtwoord enzo geef, zou jij dan kunnen kijken of Grieks cijfer al op de ELO staat?

Iris: Jahoor

Anke: Van Barneveld mailde dat ik een 6,5 voor Latijn heb, dus ben ik in de war en moet ik iets anders herkansen :p

Iris: :p

Anke: Naam: XXXXX, wachtwoord: XXXXX

Anke: (ze mailde omdat ik haar gemaïld had, want ik wilde in Mariekes vriendenboekje iets in het Latijn zetten :p)

Iris: Het staat er nog niet op

Iris: Het is toch herodotus culturen in conflict?

Anke: Ja

Anke: Hmm, das jammer

Anke: Wat heb jij voor Latijn trouwens?

Iris: 3,7

Anke: :(

Iris: Ik ben er inmiddels wel achter dat latijn mijn taal niet is

Iris: Ik kan slagen met een 4 en een 5 dus dan doe ik dat maar

Iris: Maar ik ga wel hard m'n best doen voor wiskunde zodat ik daar dan nog tenminste een 6je voor sta

Iris: We kunnen gebracht worden met de auto

Iris: We moeten iets eerder weg morgen, want mijn filo zit in m'n kluis! :(sorry!

Anke: Oei mijn filo ook! Nog iets eerder weg dus! Goed dat jij het je wel bedacht!

Iris: Ghehe ^^

Iris: Wat neem jij mee voor ak?

Anke: Niks denk ik.. Hij moet eerst z'n plan maar vertellen

Iris: Goed idee

Anke: Misschien m'n samengevat

Anke: Voor als we toch zelf dingen moeten doen

Iris: Dan neem ik m'n syllabus wel mee..

Anke: :p

Anke: Iris.. Dina zei dat ze jou had horen zeggen dat je 2 dingen mag herkansen.. Is dat zo?

Anke: Ik heb er nu maar 1 ingevuld in de haast op weg naar de kapel, maar als ik Duits luistertoets ook mag doen, ga ik er nog wel voor pleiten dat dat mag..

Iris: Als je een onvoldoende staat voor een afsluitend vak mag je van dat vak SE1, 2 of 3 herkansen en daarnaast ook nog een ander, niet-afsluitend vak

Anke: Ah zo, ok, dankje :)

Anke: Herkansing woensdag 9.00-11:15 in de kerk (ik ook)

Anke: Woensdag kon niet, dus staat het nu op dinsdag 11:45.. Is dat ok? (zo niet, dan moet ik terugbellen)

Iris: Da's prima, dan kom ik iig vroeg m'n bed uit

Anke: Haha joh dan heb ik denk ik al 2 uur zitten werken :p

Anke: Hoi Iris, ik wil de globe-kaartjes gaan bestellen.. 10 juni, 19:30, naar Much ado about nothing.. (zie ook je mail).. Ok? :D

Anke: Ik wil ze graag nu gaan bestellen, dus ik wacht nog wel even op je reactie, maar als je dit te laat ontvangt ga ik er maar gewoon vanuit dat je het goed vindt :p

Iris: Os goed bestel ze maar

Anke: Ok :) (ik was ermee bezig, maar kan niet met mn eigen rekening betalen.. Nu moet ik opnieuw registreren, grr)

Iris: Ik heb de afgelopen dagen niet op m'n computer gekeken, sorry. Als ik thuis kom ga ik vrijwel gelijk slapen ^^

Anke: Is ok :p hoe is het met wiskunde?

Iris: Het is slopend maar het gaat best goed:)

Anke: Ok mooi :)

Iris: Van Loon geeft het volgende uur in 218 ak, zie ik je daar?

Anke: Stefan en Leanne zijn om 10:45 op school

Anke: Wij 10.25 weg dan? En lukt t met schmink?

Iris: Ja is goed:) met schmink gaat het helemaal goed , behalve met zwart maar dat is inmiddels opgelost:)

Anke: Mooi! :) ben benieuwd naar het resultaat :)

Iris: Na jitsu kan je gewoon nog komen!

Anke: Hee Iris :) hoe laat was jij van plan morgen naar Diana te gaan? En al enig idee tot hoe laat je daar wilt blijven?

Iris: Ik had nog niet evt een idee en ik wil het vooral niet te laat maken

Iris: Had jij al iets in gedachten?

Iris: Je kan komen als je wil:) het hangt allemaal en ik heb nu pijn in mijn vinger!

Anke: Hangt dat van de rest ook al?

Iris: Jazeker ik ben een van de laatste

Iris: N

Iris: Of toch zonder n?

Iris: Nou ben ik in de war!

Anke: Ik geloof met ;)

Iris: Jeuk

Iris: *jeuj

Anke: Oké, nou, dan ga ik richting school fietsen :D

Anke: Waar moet ik zijn?

Iris: 039 en 037

Anke: Oki

Iris: Zullen wij morgen om 12:30u vertrekken?

Anke: Prima =)

Anke: 8 uur weg?

Iris: Goed plan

Anke: Jij was wakker op een raar tijdstip

Iris: Hups

Iris: *jups

Iris: Autocorrect kent jups niet:(

Iris: Ik heb niet zoveel geslapen vannacht

Anke: :(

Iris: Mwah, nog wat kunnen leren haal wel weer in vanavond

Iris: En ik heb de afgelopen nachten heel goed en lang geslapen

Anke: Ooh ok :)

Anke: T gaat trouwens regenen straks --

Iris: Potdorie

Iris: Luc heeft me helemaal platgewhatsappt

Iris: (dat is een term)0

Anke: Haha

Anke: Maar hé, ik ga opstaan

Anke: Tot zo!

Iris: Tot zo!

Iris: Zal ik even de antwoorden van Latijn komen brengen?

Iris: Ik heb 'm door je brievenbus gegooid en morgen is dus donderdag

Anke: Ooh super, dank!

Anke: Had je er wat aan?

Iris: Jups! En paps heeft 'm nu ook gekopieeerd

Iris: Truste!

Anke: Truste!

Anke: Je kunt mee-eten!

Iris: Jeej! Hoe laat zal ik er zijn?

Iris: En ik kom in joggingbroek want ik ben net natgeregend :(

Anke: Ik ben ook in joggingbroek en was natgeregend

Anke: We eten tegen half 7 trouwens

Iris: I'll be there

Iris: Hee Anke ik heb net een proefmailtje gemaakt en naar jullie gestuurd, hebben jullie zometeen even tijd om er naar te kijken? En tevens hadden we nog niets afgesproken over de precieze tijd

Iris: Hoe vergaat het leren?

Anke: Vind je het goed als Diana en ik na muziek bij jou komen lunchen en dat we dan daarna het park in fietsen?

Iris: Dat is helemaal goed!

Iris: Lynn kan woensdag niet, omdat ze gaat shoppen met meiden van turnen, ze kan wel donderdag of vrijdag

Anke: Ja, dat bedacht ik me ook net :p

Anke: Donderdag is mij prima.. Als we niet naar eftelig gaan

Anke: Maar.. Ik ben even bezig met toetje :p reageer zo weer

Iris: Dat leek me toch al niet handig op hemelvaartsfmsag

Iris: Kee

Iris: Welke film gaan we kijken vanavond?

Anke: Je kan kiezen uit een heleboel

Anke: Weet t niet uit m'n hoofd

Iris: Dan doen we dat zo wel

Bijlage C: Instructie sollicitatiebrief

Deel 2: Sollicitatiebrief (25 minuten)

Informatie:

- Het project 'Reizen voor iedereen'
- Reizen voor gezinnen met lichamelijk beperkte (gehandicapte) kinderen naar Amerika
- Een groep twintigjarige studenten: Ruben, Max en Veronique
- Op zoek naar jongeren die als begeleider de kinderen willen ondersteunen
- Vrijwillig (je krijgt niet betaald), maar gratis vakantie

Schrijf het volgende in de brief:

- Begin met: Beste Ruben, Max en Laura
- Informatie over jezelf (naam, leeftijd, school, hobby's)
- Waarom interesse in het project 'Reizen voor iedereen' (bijvoorbeeld je kent zelf kinderen met een lichamelijke beperking)
- Dat je solliciteert naar een baan als begeleider
- Waarom jij geschikt bent voor de rol van begeleider (bijvoorbeeld werkervaring, interesse, je bent geduldig of gezellig)
- Zeg dat je hoopt dat je de baan krijgt
- Zorg ervoor dat de brief minstens 1 A4 (blaadje) lang is

Bijlage D: Taak krantenkoppen

Deel 3: Krantenkoppen (10 minuten)

In het laatste deel krijg je tien krantenkoppen, titels die boven een krantenartikel staan. Over elke kop moet je telkens twee vragen beantwoorden.

De eerste vraag is: hoe begrijpelijk vond je de kop? Het gaat er hierbij om of je begrijpt wat de kop wil zeggen, let vooral op de vorm (de manier waarop het is opgeschreven) niet op de inhoud van de kop. De tweede vraag is: hoe goed vond je de kop? Het gaat er hierbij om of je de kop daadwerkelijk in de krant of bijvoorbeeld op www.nu.nl zou kunnen tegenkomen. Opnieuw gaat het niet over de inhoud of het onderwerp van de kop, maar over de vorm.

Je moet de vraag beantwoorden op een schaal van 1 tot en met 5. Hierbij is:

- 1 = helemaal niet begrijpelijk/goed
- 2 = niet begrijpelijk/goed
- 3 = neutraal
- 4 = begrijpelijk/goed
- 5 = helemaal begrijpelijk/goed

Krantenkop 1

Valse start Ajax in Eredivisie

1 Hoe begrijpelijk vond je de kop?

Helemaal niet begrijpelijk 1 2 3 4 5 Helemaal begrijpelijk

2 Hoe goed vond je de kop?

Helemaal niet goed 1 2 3 4 5 Helemaal goed

Krantenkop 2

Vijftien comazuipers in Maasziekenhuis

1 Hoe begrijpelijk vond je de kop?

Helemaal niet begrijpelijk 1 2 3 4 5 Helemaal begrijpelijk

2 Hoe goed vond je de kop?

Helemaal niet goed 1 2 3 4 5 Helemaal goed

Krantenkop 3

Meer aanslagen gepland ☹

1 Hoe begrijpelijk vond je de kop?

Helemaal niet begrijpelijk 1 2 3 4 5 Helemaal begrijpelijk

2 Hoe goed vond je de kop?

Helemaal niet goed 1 2 3 4 5 Helemaal goed

Krantenkop 4

Acht jaar celstraf voor ‘horrortandarts’

1 Hoe begrijpelijk vond je de kop?

Helemaal niet begrijpelijk 1 2 3 4 5 Helemaal begrijpelijk

2 Hoe goed vond je de kop?

Helemaal niet goed 1 2 3 4 5 Helemaal goed

Krantenkop 5

WK-titel pas t begin

1 Hoe begrijpelijk vond je de kop?

Helemaal niet begrijpelijk 1 2 3 4 5 Helemaal begrijpelijk

2 Hoe goed vond je de kop?

Helemaal niet goed 1 2 3 4 5 Helemaal goed

Krantenkop 6

Dode en zwaargewonde bij ongeval op A73

1 Hoe begrijpelijk vond je de kop?

Helemaal niet begrijpelijk 1 2 3 4 5 Helemaal begrijpelijk

2 Hoe goed vond je de kop?

Helemaal niet goed 1 2 3 4 5 Helemaal goed

Krantenkop 7

Meer Europeanen aan het werk

1 Hoe begrijpelijk vond je de kop?

Helemaal niet begrijpelijk 1 2 3 4 5 Helemaal begrijpelijk

2 Hoe goed vond je de kop?

Helemaal niet goed 1 2 3 4 5 Helemaal goed

Krantenkop 8

Blind: 'Moeten gwn alles winnen'

1 Hoe begrijpelijk vond je de kop?

Helemaal niet begrijpelijk 1 2 3 4 5 Helemaal begrijpelijk

2 Hoe goed vond je de kop?

Helemaal niet goed 1 2 3 4 5 Helemaal goed

Krantenkop 9

Journalist veroordeeld om beledigen Erdogan

1 Hoe begrijpelijk vond je de kop?

Helemaal niet begrijpelijk 1 2 3 4 5 Helemaal begrijpelijk

2 Hoe goed vond je de kop?

Helemaal niet goed 1 2 3 4 5 Helemaal goed

Krantenkop 10

Slecht weer op Koningsdag

1 Hoe begrijpelijk vond je de kop?

Helemaal niet begrijpelijk 1 2 3 4 5 Helemaal begrijpelijk

2 Hoe goed vond je de kop?

Helemaal niet goed 1 2 3 4 5 Helemaal goed

**Informatiedocument voor ouders/verzorgers
onderzoek sociale media & schrijfvaardigheid**

Radboud Universiteit Nijmegen

Naam onderzoek: Het priming-effect van sociale media-taal op jongeren

Verantwoordelijke onderzoeker: Melchior Twal

Supervisors: Lieke Verheijen, MA en Prof. dr. Wilbert Spooren

Radboud Universiteit, Faculteit der Letteren, Afdeling Nederlandse Taal en Cultuur

Doel en procedure van het onderzoek

Voor dit onderzoek heeft uw kind een opstel geschreven ten behoeve van taalkundig onderzoek. Tevens is een enquête afgenomen over zijn/haar mening over krantenkoppen. Deze data kunnen ook bewaard worden voor toekomstig onderzoek met mogelijk andere onderzoeksdoelen.

Risico's en ongemakken

Er zijn geen risico's voor de gezondheid of de veiligheid van uw kind.

Vertrouwelijkheid van de onderzoeksgegevens

De gegevens die we in dit onderzoek verzamelen, zullen door een universitaire student gebruikt worden voor een bachelorwerkstuk. Als de gegevens in de toekomst eventueel door andere onderzoekers worden gebruikt, zorgen we er eerst voor dat alle gegevens van uw kind anoniem zijn en dat niet meer af te leiden is dat ze van uw kind afkomstig zijn.

Vrijwilligheid van deelname

Uw kind doet vrijwillig mee aan dit onderzoek. Daarom kunt u op elk moment tijdens het onderzoek zijn/haar deelname stopzetten. Alle data die uw kind aangeleverd heeft, worden dan definitief verwijderd.

Nadere inlichtingen

Als u graag verdere informatie over het onderzoek wilt hebben, en voor eventuele klachten, kunt u contact opnemen met Melchior Twal (telefoon: 06-48620749; e-mail: melchior.twal@student.ru.nl).